

Utbildningsdepartementet

Högskoleverket
Box 7851
103 99 Stockholm

Uppdrag att granska vissa utbildningar

Regeringens beslut

Högskoleverket ges i uppdrag att klarlägga vilka utbildningar som inte leder till en examen och som inte kommer att omfattas av ett planerat system för utbildningsutvärdering.

Högskoleverket ges även i uppdrag att föreslå sanktioner för de ovan nämnda utbildningar som inte uppfyller kraven på högre utbildning enligt 1 kap. 2, 8–9 §§ högskolelagen (1992:1434). Uppdraget i denna del ska redovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 1 december 2010.

Högskoleverket ges vidare i uppdrag att fortlöpande granska ett urval av ovan nämnda utbildningar utifrån de krav på högre utbildning som anges i 1 kap. 2, 8–9 §§ högskolelagen (1992:1434). Om en utbildning inte uppfyller kraven, bör lärosätet ges viss tid att avhjälpa bristerna. Kvarstår bristerna därefter, ska Högskoleverket underrätta regeringen. I Högskoleverkets årsredovisning ska resultaten av de granskningar som har genomförts årligen redovisas och kommenteras.

Uppdraget ska genomföras inom Högskoleverkets befintliga budgetramar.

Bakgrund

Ett av regeringens mål för den högre utbildningen är lärosäten med en hög grad av självbestämmande. Det innebär ett ökat ansvar för lärosätena att utforma verksamheten för att nå och bibehålla hög kvalitet. Ökad frihet kräver en effektiv och ändamålsenlig utvärdering. Medlen bör användas så effektivt som möjligt och resultaten bör leda till hög kvalitet. Högskoleverket har i uppgift att bl.a. granska kvaliteten i högskoleutbildning enligt förordning (2007:1293) med instruktion för Högskoleverket.

I 1 kap. 2 § högskolelagen anges att högskoleutbildning ska vila på vetenskaplig eller konstnärlig grund samt på beprövad erfarenhet. Av högskolelagen framgår vidare att utbildning ska ges på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå (1 kap. 7 §). Vidare finns det bestämmelser om vad som ska karaktärisera utbildning på respektive nivå (1 kap. 8–9 §§). I den s.k. examensordningen, bilaga 2 till högskoleförordningen (1993:100), anges dels vilka examina som får avläggas på respektive nivå, dels vilka krav som ska uppfyllas för respektive examina. Samtliga krav i 1 kap. högskolelagen och examensordningens bestämmelser gäller även för högre utbildning som bedrivs av enskilda utbildningsanordnare enligt lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda examina. I förordningen (1993:221) för Sveriges lantbruksuniversitet och förordningen (2007:1164) för Försvarshögskolan finns det bestämmelser om de examina som får utfärdas vid Sveriges lantbruksuniversitet respektive Försvarshögskolan.

I den utvärderingscykel som Högskoleverket genomförde 2001–2007 gjordes totalt cirka 1 700 granskningar av ämnen och program som kunde leda till en examen. Ett antal utbildningar, som inte kunde leda till någon examen, omfattades däremot inte av utvärderingarna.

Högskoleverket fick i mars 2009 i uppdrag av regeringen att lämna förslag till hur ett nytt system för utvärdering av utbildningar kan utformas (U2009/1444/UH). Verket inkom den 15 september 2009 med ett sådant förslag (Kvalitetsutvärdering för lärande. Högskoleverkets förslag till nya kvalitetsutvärderingar för högskoleutbildningar, rapport 2009:25 R). Som aviserats i budgetpropositionen för 2010 avser regeringen att redovisa för riksdagen hur ett nytt system för utvärdering av utbildningar bör utformas och hur det bör kopplas till en modell med kvalitetsbaserad resurstilldelning (prop. 2009/10:1). Vidare framgår av Högskoleverkets regleringsbrev för 2010 att regeringen därefter avser att återkomma med ett regeringsuppdrag att påbörja fyraårscykler med kvalitetsutvärdering av utbildningar.

Skälen för regeringens beslut

Regeringen bedömer att det även i ett framtida system för utvärdering av utbildningar kommer att vara en mindre andel utbildningar eller kurser som inte omfattas av utvärdering inom ramen för en planerad fyraårscykel, eftersom de inte leder till någon examen. Högskoleverket bör därför klarlägga vilka utbildningar eller kurser som inte omfattas.

Det är regeringens uppfattning att samtliga högskoleutbildningar som anordnas av statliga universitet och högskolor eller enskilda utbildningsanordnare med tillstånd att utfärda examina enligt lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina ska uppfylla kvalitetskraven för högre utbildning och kunna bli föremål för

kvalitetsgranskning. Granskningarna ska avse hur utbildningen uppfyller de krav på högre utbildning som anges i 1 kap. 2, 8–9 §§ högskolelagen. Den planerade fyraårscykeln med utbildningsutvärderingar bör omfatta samtliga utbildningar som leder till examen. I fråga om utbildningar eller kurser som inte leder fram till någon examen bör även ett urval av dessa fortlöpande granskas av Högskoleverket. Det bör ankomma på verket att besluta om den närmare utformningen av hur granskningarna ska ske och påbörja granskning.

Om någon av de granskade utbildningarna eller kurserna inte uppfyller kraven i högskolelagen, bör lärosätet ges viss tid att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna. Om bristerna därefter helt eller till väsentlig del kvarstår bör, någon form av sanktion vidtas mot det aktuella lärosätet. Högskoleverket bör lämna förslag på sådana sanktioner. Det bör då främst övervägas en ordning där sådana utbildningar eller kurser inte utgör grund för tilldelning av statliga anslag.

På regeringens vägnar

Tobias Krantz

Sara Bringle

Kopia till

Finansdepartementet/BA
Försvarsdepartementet /MIL
Jordbruksdepartementet/ELT
Statliga universitet och högskolor
Chalmers tekniska högskola AB
Handelshögskolan i Stockholm
Stiftelsen Högskolan i Jönköping
Teologiska högskolan, Stockholm (THS)
Evangeliska frikyrkan för Örebro Teologiska Högskola
Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen för Johannelunds teologiska högskola
Stiftelsen Stockholms Musikpedagogiska Institut (SMI)
Ersta Sköndal Högskola AB
Stiftelsen Rödakorshemmet för Röda Korsets Högskola
Sophiahemmet, Ideell förening för Sophiahemmet Högskola
Sveriges Universitetslärarförbund
Sveriges universitets- och högskoleförbund

Sveriges förenade studentkårer